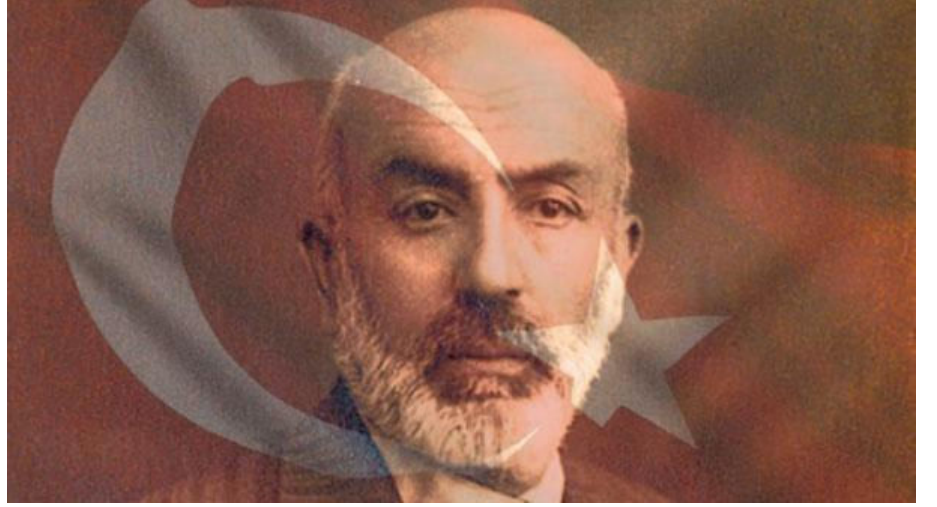

Mehmet Akif Ersoy anılıyor! 12 Mart İstiklal Marşı kabulü...

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 12 Mart 1921'de İstiklal Marşı olarak kabul edilmiştir. Mehmet Akif Ersoy tarafından kaleme alınan şiir, Osman Zeki Üngör tarafından bestelenmiştir. İşte merakla araştırılan İstiklal Marşı'nın tarihçesi...

İstiklal Marşı'nın güftesi, Millî Mücadele'nin devam ettiği sırada Mehmet Âkif Ersoy tarafından kaleme alınmıştır. Ersoy'un Kurtuluş Savaşı'nın kazanılacağına olan inancını, Türk askerinin yürekliliğine ve özverisine güvenini, Türk ulusunun bağımsızlığı, Hakk'a, yurduna ve dinine bağlılığını dile getirir.

12 MART'TA MARŞ OLARAK KABUL EDİLDİ

12 Mart 1921'de Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklâl Marşı olarak kabul edilmiştir. Bestesi Osman Zeki Üngör'e aittir. Orkestrasyonu Edgar Manas tarafından yapılmıştır.

Ön elemeyi geçen yedi şiir 12 Mart 1921'de Mustafa Kemal'in başkanlığını yaptığı meclis oturumunda tartışmaya açıldı. Mehmet Âkif'in şiiri meclis kürsüsünde Hamdullah Suphi Bey tarafından okundu. Şiir okunduğunda milletvekilleri büyük bir heyecana kapıldı ve diğer şiirlerin okunmasına gerek görülmedi. Bazı mebusların itirazlarına rağmen Mehmet Akif'in şiiri coşkulu alkışlarla kabul edildi.

Güfteye en sert eleştiri Kazım Karabekir'den geldi. Kazım Karabekir, 26 Temmuz 1922'de Bakanlar Kurulu Başkanı Rauf Bey'e yazdığı mektupta yarışma sonucunun iptal edilmesini istemiş ve eleştirilerini sıralamıştır. Eleştirilere karşın güfteye bir değişikliğe gidilmedi ve Paşa da bu konuda ısrarcı olmadı.

ÖDÜLÜ BAĞIŞLADI

Mehmet Âkif, kazandığı beş yüz liralık ödülü yoksul kadın ve çocuklarına iş öğretmek için kurulan Darülmesai'ye bağışladı.

Ülke savaş içerisinde olduğu için, Âkif'in şiirinin bestelenmesi iki sene ertelendi; 1923'ün 12 Şubat'ında İstanbul Maarif Müdürlüğü'ne beste yarışması açma görevi verildi.

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
“Medeniyet” dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastiğin yerleri “toprak” diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefansız yatani.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

MEHMET AKİF ERSOY'UN HAYATI

Mehmet Âkif Ersoy, 1873 yılının Aralık ayında İstanbul'da, Fatih ilçesinin Karagömrük semtinde Sarıgözel mahallesinde dünyaya geldi. Okulu bitirdikten hemen sonra Ziraat Bakanlığı'nda (Orman ve Vaadin ve Ziraat Nezareti) memur olan Mehmet Âkif, memuriyet hayatını 1893-1913 yılları arasında sürdürdü. Bakanlıktaki ilk görevi veteriner müfettiş yardımcılığı idi. Görev merkezi İstanbul idi ancak memuriyetinin ilk dört yılında teftiş için Rumeli, Anadolu, Arnavutluk ve Arabistan'da bulundu. Bu sayede halkla yakın temas halinde olma imkânı buldu.

Mehmet Âkif, edebiyata olan ilgisini şiir yazarak ve edebiyat öğretmenliği yaparak sürdürdü. Resimli Gazete'de Servet-i Fünun dergisinde şiirleri ve yazıları yayımlandı. İstanbul'da bulunduğu sırada

bakanlıktaki görevinin yanı sıra önce Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi (1906)'nde kompozisyon (kitabet-i resmiye), sonra Çiftçilik Makinist Mektebi'nde (1907) Türkçe dersleri vermek üzere öğretmen olarak atandı.

Mehmet Âkif, şiir yazmaya Baytar Mektebi'nde öğrenci olduğu yıllarda başladı. Yayımlanan ilk şiiri Kur'an'a Hitap başlığını taşır. 1908'den itibaren aruz ölçüsü kullanarak manzum hikâyeler yazdı. Hikâyelerinde halkın dert ve sıkıntılarını anlattı. Balkan Savaşı yıllarından itibaren destansı şiirler yazmaya başladı. İlk büyük destanı, "Çanakkale Şehitleri'ne" başlıklı şiiridir. İkinci büyük destanı ise Bursa'nın işgali üzerine yazdığı "Bülbül" adlı şiiridir. Üçüncü olarak da İstiklâl Marşı'nı yazarak İstiklâl Savaşı'nı anlatmıştır.

"Sanat sanat içindir" görüşüne karşı çıkan Mehmet Âkif, dinî yönü ağırlıkta bir edebiyat tarzı benimsemişti. Edebiyat dili olarak Millî Edebiyat akımına karşı çıktı ve edebiyatta Batılılaşma konusunda Tevfik Fikret ile çatışmıştır.

Millî Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Bey'in ricası üzerine arkadaşı Hasan Basri Bey kendisini ulusal marş yarışmasına katılmaya ikna etti. Konulan 500 liralık ödül nedeniyle başlangıçta katılmayı reddettiği bu yarışmaya, o güne kadar gönderilen şiirlerin hiçbirisi yeterli bulunmamıştı ve en güzel şiiri Mehmet Âkif'in yazacağı kanısı mecliste hâkimdi. Mehmet Âkif'in yarışmaya katılmayı kabul etmesi üzerine kimi şairler şiirlerini yarışmadan çektiler. Şairin orduya ithaf ettiği İstiklâl Marşı, 17 Şubat günü Sırat-ı Müstakim ve Hâkimiyet-i Milliye'de yayımlandı. Hamdullah Suphi Bey tarafından mecliste okunup ayakta dinlendikten sonra 12 Mart 1921 Cumartesi günü saat 17.45'te ulusal marş olarak kabul edildi. Âkif, ödül olarak verilen 500 lirayı Hilal-i Ahmer bünyesinde, kadın ve çocuklara iş öğreten ve cepheye elbise diken Dar'ül Mesai vakfına bağışladı.

Siroz hastalığına tutulunca hava değişikliği iyi gelir düşüncesiyle önce Lübnan'a, sonra Antakya'ya gitti fakat Mısır'a hasta olarak döndü. 17 Haziran 1936'da tedavi için İstanbul'a döndü. 27 Aralık 1936 tarihinde İstanbul'da, Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nda hayatını kaybetti. Edirnekapi Mezarlığı'na gömüldü. Mezarı iki yıl sonra, üniversiteli gençler tarafından yaptırıldı; 1960'ta yol inşaatı nedeniyle kabri Edirnekapi Şehitliği'ne nakledildi. Mezarı, Süleyman Nazif ve arkadaşı Ahmet Naim Bey'in mezarları arasındadır.

Mehmet Âkif'e 1 Haziran 1936 tarihi itibarı ile 478 lira 20 kuruş emekli maaşı bağlanmıştır. Bu maaş 1936 yılı Ekim ayından itibaren ödenmeye başlanmış, toplu olarak 2976 lira almıştır. Emekli cüzdanının son sayfasında ise "600 lira borç" ibaresi yazılıdır. Bu borç düştükten sonra ise kalan kısım ailesine verilmiş ve Mehmet Âkif bundan iki ay sonra vefat etmiştir.